Ч. 48 (11.3 9). Львів, вівторок 5. березня 1929. Гроцьова оплата [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. шадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА. Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Найповажніша проблема.

Львів, 4. березня 1929.

Сьогодні збирається в Женеві Рада Ліґи Націй на свою чергову сесію. На її денному порядку поставлено т. зв. меншостеву проблему. Ще на люганській сесії Ради після промови польського міністра закорд. справ Залеського, в якій він заповів акцію проти гор.-шлеського „Фольксбунду“ за його „нелеґальну діяльність“, зазначив німецький мін. закорд. справ Штреземан: „Я заявляю вже тепер, що буду домагатися, щоби цілість меншостевої проблеми була поставлена на порядок дня Ради Ліґи Націй“. І справді мін. Штреземан додержав слова, вимагаючи розгляду цієї проблеми. Крім німецького внесення в тій справі є ще також внесення канадійського делеґата Дандюранда, що торкається упрощення процедури при розгляді меншостевих жалоб й обвинувачень.

В минулому році в дебаті над меншостевою проблемою зазначив Бріян, що етнічні ґрупи (себ-то народи), які жалілися на своє гірке життя, обіймали перед війною кругло сто міліонів людей, а сьогодні та цифра висловлюється лише сумою двацяти міліонів. Очевидно, ту суму треба б щонайменше подвоїти, але не в тому річ. Французький міністр забув додати, що та сума упосліджених політично, переслідуваних і гноблених зменшилася тільки наслідком приноровлення принципу самоозначення народів, який не виконано в повному обємі. Очевидно, і тепер у значній мірі приноровлення того принципу є единим шляхом і засобом, що веде до вирішення т. зв. меншостевого питання.

Трактат про охорону нац. меншостей є дуже загальний. Він не робить найменшої ріжниці між справжніми меншостями (атериторіяльними) і територіяльними народами чи їх територіяльними частинами. Цей трактат однаково ставиться й „оборонює“ нпр. 100-тисячну розсіяну меншість в якійсь державі, як і територіяльно-компактну, а щонайменше більшостеву кілька міліонову національну масу. Творцями а головно ініціяторами охоронно-меншостевого законодавства були жиди, які в той спосіб бажали в першу чергу забезпечити діяспорну, расово й віроісповідно-окремішну жидівську меншість в поодиноких державах середущої й східної Европи. Трактат про охорону нац. меншостей є їх твором.

Крім того охоронно-меншостеві трактати (по одному трафаретному зразку) творилися й підписувалися тоді, коли границі у східній Европі ще не були не лише вирішені, але навіть закріплені, себ-то коли думалося тільки про справжні меншости, а не про народи чи їх частини, що є більшістю на своїй національній території. Надобавок охоронно-меншостеві трактати не все підписувано в добрій вірі, себ-то з метою їх додержати й здійснити — навіть в їх скромному обємі.

А наслідок того такий, що охорона меншостей, а особливо територіяльних народів чи їх частин сьогодні не лише є недостатня, але навіть не стоїть на тому рівені, на якому та справа находилася перед війною, коли меншостева квестія була внутрішньою справою кожної держави, коли вона не була міжнародньою справою.

Найгостріше виступає меншостева проблема в полудневo-східній Европі. На жаль, і творці охоронно-меншостевого законодавства, і сторожі меншостевих трактатів не мають для неї найменшого зрозуміння. Вони є наставлені на первісний тон меншостевої проблеми (себ-то на тон справжніх меншостей — так, як справа була подумана в 1919 р.). Бо тільки тим наставленням або крайною іґноранцією можна пояснити національно-асиміляторські тенденції, які досі так виразно проявлялися в Союзі Народів. Мелльо-Франко, бразилійський делеґат і справоздавець меншостевих справ у Союзі Народів, в грудні 1925 р. ось як сформулував напрямні політики Ліґи Націй: „Автори системи (охоронно-меншостевої) зовсім не мали наміру в лоні деяких держав творити якоїсь групи мешканців, яка постійно почувалась би чужою загальному організмові держави. Вони хотіли створити статут національної охорони, що був би здатний забезпечити пошану особистої ненарушимости і ступнево підготовити передумови, які є конечні до створення повної державної єдности“.

Асиміляційні (навіть не державно-уніфікаційні) ідеї й тенденції Мелльо-Франка підхопив Чемберлен, додаючи: „Метою Ради є забезпечити меншостям такий ступінь охорони й справедливости, який їм уможливить поволі зєднатися (стопитися) з державним громадянством, до якого вони належать“.

В таких умовах, під прапором такої ідеольоґії Ліґа Націй не могла й не хотіла нічого зробити для охорони національностей, що попали в межі інших держав. Навпаки, теперішня процедура Ліґи Націй в меншостевих справах доказує, що ця міжнародня установа сходить зі становища охорони меншостей, стаючи на ґрунті охорони обвинувачених держав та їх урядів перед переслідуваними меншостями. Процедура з петиціями й обвинуваченнями меншостей є така складна, довга й формалістична, наставлена в користь держав, а звернена проти петиціонерів, що на ділі вся та охорона разом з трактатом сходить на якусь мандаринську фарсу. Задалеко завелоб нас подавати всі формалістичні ступні тієї процедури. Першим і часто останнім завданням „Комітету Трьох“, чи його справоздавця, є прослідкувати, чи внесена петиція **по формі** не стоїть в суперечности з духом охоронно-меншостевого законодавства. А який є той дух, ми вже зясовували вгорі. На тому звичайно кінчається справа. Колиж якась петиція перейде через барієру формальностей і вирветься із закулісових загумінків Ліґи Націй (себ-то приналежних до неї держав, безпосередньо або посередньо обвинувачених), то в найкращому випадку завершується вона загальною, гнучкою й малозмістовою резолюцією Ради, яка в дійсности не має найменшого реального значіння.

Правда, тим способом Ліґа Націй осягає свою мету. До неї починає вплиивати все менше петицій, але це не значить, що на „Шипке все спокойно“, що меншостева проблема налагоджується, або що гноблені миряться зі своїм положенням і находяться на шляху здійснення ідеольоґії Мелльо-Франка чи сера Чемберлена. Навпаки, кожний бистріший обсерватор, а тим більше знавець меншостевої проблеми знає й відчуває, що міжнаціональне питання з кожним роком загострюється і входить у фазу дуже поважних небезпек. Не лише варшавський кореспондент „Берл. Таґеблятту“, пишучи про меншости Польщі, бачить дуже погані наслідки дотеперішньої меншостевої політики, називаючи її Ахілевою пятою европейського мира, але й відомий приятель Польщі Жюль Савервайн твердить, що це найповажніша проблема сучасности, яка криє в собі найповажніші воєнні причини, найповажніші з усіх, які є в світі. Та чи цю повагу положення й важливість найповажнішої сучасної проблеми зрозуміють в Женеві, треба дуже сумніватися.

Справа Збірок Ставропиґії і Народнього Дому.

Львів, 2. березня 1929

З Управи Національного Музею дістаємо такі інформації: Директор Національного Музею проф. д-р І. Свенціцький дістав нині від Ставропиґійського Інституту і від Народнього Дому два однозвучні письма з 1. III. 1929, писані російською мовою, в яких повідомляють, що Ставропиґійський Інститут і Народний Дім анулюють видані ними повновласти для піднятя збірок обох тих установ з Ростова і перевезення їх до Львова. Виходить, що обі установи хочуть таким чином перехитрити урядові чинники СРСР і примусити їх погодитись на те, щоби польський уряд передав перебуваюче тепер у Варшаві майно просто до рук Ставропиґії та Народн. Дому, поминаючи цілком Національний Музей і його управу. Одначе таке вирішення справи, здається, неможливе. Вирішення її не може обійтися без згоди відповідних чинників СРСР.

На економічні теми.

За українську кредитову організацію міжнароднього характеру.

(Допис з Америки.)

II.

Вуйко з Америки. — Перестаріла меркантильна теорія. — Міжнародня українська кредитова організація. — Пересилка капіталу. — Висновки.

Клич збудувати власну міжнародню кредитову організацію може видатися надто фантастичним, нереальним. Приглянься ближче цій справі.

Коли у нас говорять про кредит, зокрема про заграничний кредит, — то більшість наших громадян представляє собі справу дуже просто: приїде якийсь панок з добрим „куферком“ долярів, зайде по черзі до наших інституцій і буде „роздавати“ кредити потребуючим. Загально розуміють у нас справу кредитів як справу посилки грошей до краю. Доводилось мені читати в американській нашій пресі заклик відомого нашого діяча, котрий радив висилати гроші до краю на депозити, бо, мовляв, „злоти“ стабілізований і нема ніякого ризика. Через дві неділі стабілізований злоти поховзнувся і впав на половину.

Очевидно, всі ці думки про кредит і гроші, це перестарілі теорії меркантилізму, після яких край був тим богатший, чим більше було в ньому грошей. При цьому звичайно забуваємо, що гроші є тільки середником виміни продуктів і коли нема чого вимінювати, тоді сама нація є господарським банкротом. Друге це те, що в новім кредитовім господарстві гроші майже не входять у рахубу, бо їх заступають торговельні папери, які представляють собою вартість вимінюваних продуктів.

Після війни залунав у нас клич господарської самовистарчальности. Кличі гарні, але їх основа — кредит — зовсім слабкі.

Як довго ми є недержавним народом, без власних фінансів і без власної фінансової політики, так довго створення власної міжнародньої кредитової інституції є конечне. В історії людства не найдете прикладу, де завойовники не нищилиб підбитого народу. В тому ми не є виїмком. Денікін ненавидів українців, але видав українські гроші, щоби нищити Україну під господарським оглядом. Відомо теж, що в господарському житті держав, а навіть цілих континентів приходять господарські кризи і в таких випадках вказаним є перенесення капіталів з одного місця в друге.

Ми мали розмірно великий фонд вдів і сиріт, фонд на будову театру, і т. п., і все те пропало тільки тому, що не було в нас своєї кредитової організації, яка перенеслаб ці фонди на іншу територію. Навіть тоді, коли цісарі і ґенерали австрійської держави вивозили все поза границі, наші американські еміґранти — за порадою краєвих громадян — купували австрійські корони. Очевидно, з такою фінансовою політикою і такою кредитовою організацією ми все будемо господарським гноєм інших народів.

Коли давніше власна міжнародня кредитова організація була потрібна, то сьогодня вона конечна, коли ми дійсно думаємо про розбудову нашого господарського життя.

Уявіть собі, що наші інституції одержали позичку 1 міліон долярів. За саму пересилку цеї суми до краю (крім всяких інших оплат) ми мусілиб заплатити не менше як 70.000 дол. після теперішньої процедури. Гроші ці ми заплатилиб якомунебудь чужому банкові, який переслав би ці гроші до польського банку, а цей передав би їх до нашої установи. Але це не фантазія, але дійсність, бож кожного року пересилає американська еміґрація до краю не менше одного міліона дол. Почисліть, що оплата самої пересилки виносить 3 до 4 проц., страта в відсотках найменше три чотири місяці дає 30.000 дол. Ось ту суму вже тепер платимо чужим банкам кожного року.

Згадана пересилка грошей є одним з менших завдань міжнародньої кредитової організа-

ції. Головне її завдання це пересилка кредитових капіталів, збереження краєвих фінансів перед крізами і створння незалежної бази для наших господарських установ.

Не треба згадувати, що психольогічний стан недовіря до держави і її господарки є головною причиною недовіря публики до кредитових установ, здержання від депонування заощадженого гроша. Створення власної інституції, опертої на здоровім заграничнім економічнім звязку, можливість перенесення капіталів в хвилі потреби, матиме три головні наслідки:

1. Великі суми гроша, які вже тепер платимо кожного року чужим банкам остануть у нас, на наші господарські потреби. 2. Кредит наших установ буде усталений і їм дасться можність повного розвою; 3. Серед нашого громадянства вибиться довіря до наших кредитованих установ і прийде більше зацікавлення господарськими справами краю і заграниці.

Технічне переведення цеї справи не важке, не вимагає капіталів крім доброї волі і зрозуміння справи тими чинниками, які покликані до ведення нашої господарської політики. Без власної міжнародньої кредитової установи — не збудуємо власного господарського життя. Це мусять тямити наші економісти й вся суспільність.

Д-р Володимир Галан.

Реституція двох українських шкіл.

Розпорядком львівської Кураторії з дня 21. травня 1928 р. зутраквізовано українську народню школу в с. Чесниках, рогатинського повіту, ніби тому, що зголошено 22 декларації з вимогою введення польської мови навчання. Тимчасом у с. Чесниках було тоді на 136 дітей у шкільному віці — 126 дітей українських, 5 жидівських і 5 римо-кат. обряду, при чому 1 дитина з Чесник, а 4 з інших сіл, які до шкільної округи Чесники навіть не належали. Тому проти розпорядку Кураторії зголошено відклик. 26. жовтня м. року повітова шкільна рада в Рогатині покликала до переслухання тих 16 громадян, які мали підписати польські декларації; між ними було 10 українців, з яких один бездітний і один — від 20 літ небіщик! Переслухано теж 5 жидів. Всі вони заявили, що ніяких декларацій за польську школу не підписували і що їх підписи на деклярація є сфальшовані. Не вважаючи на вислід того слідства школа в біжучому шкільному році остала утраквістичною.

Подібна історія трапилася з українською народньою школою у о. Обельниця, рогатинського повіту, яку зутраквізовано розпорядком Кураторії з дня 20. червня 1928 р. з таких мотивів, що крім відданих 43 декларацій за українською школою, зголошено теж нібито 22 декларації за польською школою. Однак на ділі в цілому селі було тоді взагалі лише 43 дітей у шкільному віці і село чисто українське. Теж зголошено до Кураторії відклик, однак шкільний рік розпочато і теж відповідь на нього не наспіла.

В обох цих справах **посол Степан Кузик** і тов. з Українського Клюбу зголосили з кінцем жовтня мин. року інтерпеляції до міністра освіти. На ці інтерпеляції наспіла саме за посередництвом маршалка сойму відповідь, в якій сказано, що Львівська Кураторія ствердила, що справді в обох цих випадках **не** було по 20 деклярацій за польською школою і тому **міністерство освіти скасувало попередні розпорядки про утраквізацію шкіл в с. Чесниках і с. Обельниці** і повернуло у школах в названих селах **українську мову навчання.**

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Троцького мають убити?

Лідер німецьких троцькістів Урбанс заявив кореспондентові одного французького щоденника, що німецькі троцькісти постійно підтримували звязки з Троцьким і тоді як він був на засланні і тепер підтримують, дарма, що радянський уряд приймав усі можливі заходи, щоби Троцького ізолювати. Від Троцького привозили спеціяльні курієри що тижня один лист із заслання до Берліна. Курієри перевозили ці листи в одінні. Перевозили вони також статті в такий самий спосіб. І статті і листи були писані машинкою на шовку. На 60 таких посилок переловили кремлівські вороги тільки дві. Від часу, коли Троцький приїхав до Константинополя взаємини з ним лекші, хоч він все таки є під дуже сторожким і пильним доглядом. Троцький тепер хорий, але не думає покидати політичної діяльности. Урбанс не вірить в те, щоби Троцький дістав візу до Німеччини, бо союзний радянський уряд дав у Берліні до пізнання, що приняття Троцького до Німеччини Москва вважалаб неприязним актом. Троцького — казав дослівно Урбанс — вислали за границю на те, щоби його убити. Ми знаємо навіть прізвища тих, кому доручено переведення вбийства. Але наші приятелі пильнують Троцького.

Отже колишньому червоному диктаторові і потентатові якось дуже вже не ведеться, хоч з другої сторони коштом свого терпіння робиться він тепер найінтереснішою особою в світі, а в поважної частини комуністів набирає всіх признак мученика і страдальця за ідею. Це йому без сумніву може помогти в дальшій „політичній карієрі", якщо вона ще колинебудь усміхнеться. Зрештою дехто твердить, що саме тепер на вигнанні Троцький робить найбільшу карієру.

—o—

Опозиція в червоній армії.

Кореспондент „Берлінер Тагеблят-у" Шеффер доносить з Москви, що з нагоди річниці червоної армії Ворошилов опублікував статтю, в якій признає, що в 1928 р. червона армія пережила поважні політичні процеси. Мова про опозиційні настрої в армії. Вони були не тільки серед червоноармійців, але й серед командного складу. На тому тлі дійшло було до поважних терть у нутрі армії. Ворошилов натякає на якусь „білоруську резолюцію", в якій з особливою яскравістю зарисовувались трудноші, які переживала армія. В тому документі надавалося перебільшену вагу деяким фактам, з яких роблено неправильні висновки. Ворошилов стверджує, що всі підписавші цю резолюцію „признали свою помилку". Деякі представники командування заявили, що при продовжуванні теперішньої політики на селі, важко рахувати на відданість армії, що в 66 відсотках є селянською. З численних осередків команданти частин висилали до Сталіна листи, в яких висловлювали такі побоювання. Ворошилов вважає, що найважнішим завданням політичної керми в армії є під теперішню хвилю ліквідація внутрішніх терть та політичних непорозумінь у ній в імя збереження її боєздатности. Червона армія нараховує тепер 522.000 в чім 100.000 має бути комуністів.

З того бачимо, що опозиція ослаблює в СРСР не тільки партію, розхитує не тільки державний апарат, але деморалізує й армію в мировому часі. А щож булоб у часі війни в тій на 66 відсотковій селянській армії?

За океаном.

Другий відчит Мирослава Січинського в Ню Йорку.

Другий відчит Мирослава Січинського, що щойно вернув з поїздки по В. Україні до Америки, пройшов знова при великому зацікавленні. Присутніх на відчиті, який відбувся 31. січня, було знова около 500 людей. М. Січинський говорив про економічне, культурне і політичне положення українського народу під більшовицькою владою, при чому на примірах з життя і статистичних даних виказав, що Україна не є зовсім самостійною державою, як це голосять більшовики і їх агенти в Америці, та що її визискує московський уряд, який неподільно править Україною. Присутні на салі більшовики, не маючи спромоги опрокинути твердження М. Січинського, старалися звести дискусію до того, що Америка, ухваливши „пакт Келльоґа", хоче ще будувати 15 военних кораблів. Ці зусилля комуністів викликали у більшости присутніх веселість, тому, що їх балачки не мали ніякого відношення до того, як селяни й робітники живуть на Україні.

(„Нар. Воля".)

Товариство Горожан у Філядельфії.

В неділю 27. січня відбулись річні загальні збори Українського Товариства Американських Горожан у Філядельфі. Зборам проводив Володимир Левицький; заступлених голосів було 105.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Жерці Краси.

Про павійську Чертозу.

I.

Certosa di Pavia на всю Льомбардію найкраще, найбогатше містечко, в якому артисти-малярі, різьбарі, архітекти — навіть із синами та внуками віками приносили в жертву Красі твори своїх молодих літ, а то й усього життя.

Це недалеко — яких 30 км. від Міляно, понад ріку Тічіно, в сторону міста Павія, серед льомбардської рівнини, в самітному затишші. Серед піль, поперетинаних водяними каналами, над якими весною колишається жайворонок, як у нас. Межами — кипариси, туї, які на фоні чистої блакиті своїми ґусто-зеленими кольорами рисують свій-же смуток, той добрий смуток, який спрагнено приходить до вас, а й ви його з жалобою стрічаєте...

II.

Катерина — жінка Джіна Ґалеацца Віскконтого, прирекла дня 8. січня 1390 р., що серед піль, на скраю їхнього парку, має бути побудована церква та монастир для дванацятьох черців Чертозанів[1]).

І це стало догідною нагодою для її чоловіка, щоб чотири роки пізніше після розпочаття робіт над будовою „Іль Дуомо" в Міляно отворити нове огнище мистецтва, біля якого моглиб згуртуватись молоді, нові, тільки італійські артисти. Легко догадатися, що Дж. Ґ. Віскконті хотів бачити змагання артистів півночи біля „Дуомо" в Міляно, своїх — біля павійської Чертози; хотів бачити вже в перших роках праці перші познаки двох культур.

В списі артистів, що працювали біля Чертози, не стрічається ні одного чужинця.

Перший архітект, якому поручено ґенеральний провід над будовою, є Бернардо да Венеція.

Стиль церкви ґотицький із сильними мотивами льомбардського. Тибурій та горішні арки — по бокам тибурія — це ніжні вінки ґраціозного ренесансу при ґотику.

Хоч в основі, в пляні було заховати чистість ґотицького стилю, що бачиться з двох плоскорізьб у фасаді, то італійські артисти таки наче закосичили ґотик у мотиви льомбардські і прибрали чудовими стрічками ренесансу[2]). І серед рівнини в самотині піль ці мелянхолійні тони льомбардського стилю злагіднюють порив ґотику в простори.

Фасада вся з мармору. Це обличє храму, при побаченні якого дивується й відпочиває думка сучасної людини.

Від саміського низу рільєви-медальони римських імператорів, патриціїв, усяких ґербів. Дальше — вгору плоскорізьби: історія біблії, то фондації Чертози, зложення угольного каменя та інші. Все це різьблене терпеливим долотом артиста, що своєю посвятою, запалом, відданістю вирізьбив у мармору, в алябастрі та в інших шляхотних каменях свої могутні почування, форми своєї сильної душі.

Де-де ці тендітні маненькі різьблені постаті остались без голов. Були тут і такі відвідувачі, що захоплені досконалістю цих істот холодних, але дихаючих таємним, — скручували їм ці головки й ховали на памятку, як амулети.

Плян і рисунок фасади виконаний малярем Амврозієм да Фоссано назв. Берґоньоне та Я. Ан. Дольчебуоном. Половину фасади, долішню часть, виконали Іван Антоній Амадео, Христофор Мантеґацца та Венедикт Бріоско. Горішню часть, другу половину, Христофор Льомбардо. В 1473 до 1530 рр.

І вже в цій фасаді бачиться нестійність, несупокій людської думки, спраги, бажання. Здавалосяб, що в такому короткому часі, в якому тривали праці над різбленням фасади (бо тільки 57 літ), стиль повинен би був бути видержаний в одному тоні, в тій-же гармонії, докладности, досконалости. Аж ні! Долішня половина — це мовольна, терпелива, тиха праця навіть над кожним манесеньким листочком і нервом його, хоч він творить тут тільки декоративний бік. А вже цілі, богаті сцени з людьми, розставлення їх, живість їх — приглядаєтесь тому і завсіди чуєте ненаситність! — просто щиро викінчено. Кожна постава постаті — це поезія, лінія — це примана!

Артист у своїй фантазії, яку переповів нам долотом у мармору, горів усім своїм життям і те горіння залишив нам.

Та горішня половина фасади — це вже простіша, більше поспішна. Романський стиль переважає. Де-де постать якогось святого, що наче ремствує до своїх друзів, опих із низу, бо вонь таки чваливо набундючились, стремлючи з білого алябастру та мармору. Артист, наслідник, неначе сказав собі: простіше, простіше, бо забогато серця й душі не личить показувати людям!..

III.

Увіходьмож до середини храму.

Хоч це чистий, зарозумілий, гордий і певний себе ґотик — тут нема холоду, який звичайно, в таких храмах буває. Цієї могутности не треба огортати, огрівати своєю душею на те, щоб оділхнути, бути ближчим холодному мармору.

Тут увійдеш із найреальнішого сучасного середовища, в якому ідеш навиперед(к)и з залізом, електрикою, — і побачиш, що живі кольори образів, фресків, ясні лінії різьби линуть довкруги тебе й пізнають у тобі приятеля, товарища

---

[1]) Luca Beltrami: La Certosa di Pavia.

[2]) Правда, тибурій, у плоскорізьбі заховує романський стиль.

На цей рік вибрано такий уряд: Іван Пеленський, голова; Степан Слободян, заст. голови; Михайло Дубас, секретар; Ілько Мамчур, касієр. Крім того вибрано ще 6 осіб до дирекції. До контрольної комісії вибрані: Петро Кирилюк, Володимир Левицький, Степан Слободян (молодший). Збори рішили, щоб управа піддержувала культурну працю, особливо серед української молоді в Філядельфії.

Новий український лікар.

В Клівленд, Огайо, відкрив лікарський офіс молодий українець, д-р Микола Гнатишин. Він приїхав з Галичини молодим хлопчиною до Канади. Свої лікарські студії покінчив у Шикаго.

На парляментарній арені.

Інтерпеляції, внесені Українським Клюбом за місяць лютий 1929 р.

191. В справі неприймання ПКУ в Тернополі оголошень в українських газетах, потрібних до уневажнення загублених військових документів та видачі на їх місце дуплікатів; 192. в справі надужить, поповнених жовнірами та підофіцерами І. комп. 14 баону КОП в Шидлівцях, пов. Копичинці, терноп. воєвідства; 193. в справі військової служби Василя Галеми в 3 комп. 6 пп.; 194. в справі надужиття підгаєцького старости при стосуванні кар на підставі параґр. 11. цісарського патенту з 20. квітня 1854 р.; 195. в справі нетактовної і незгідної з засадами педаґогії поведінки вчителя народньої школи Левовіцького в Товстобабах, пов. Підгайці, воєв. Тернопіль; 196. в справі відмови признання інвалідської ренти Ст. Витвицькому з Лапшина, пов. Бережани; 197. в справі заборони ученицям української народности в учительській семинарії в Бродах молитися по українськи; 198. в справі будови залізничого двірця в Ямниці, Станиславівської Дирекції; 200. в справі невідповідного розпорядження старости пов. Чортків пильнувати придорожні дерева; 201. в справі викладової мови в 2-клясовій народній школі в гр. Гниловоди, пов. Підгайці, воєв. Тернопіль; 202. в справі уневажнення українських виборчих лист урядом каси хорих в Рогатині та нелеґального перепровадження виборів; 203. в справі побирання високих цін купна землі підчас парцеляції маєтку Загіря Княгинецьке, рогатинського пов.; 204. в справі безправного оречення Поліської Кураторії з дня 15. Х. 1928 ч. 1-9002/28 в справі 5-клясової школи в Любиковичах, Сарн. пов.; 205. в справі безправного поступування управителя 5-кляс. школи в Любиковичах, сарн. пов., п. Томаша Куровського; 206. в справі невиконання плебісцитової протиалькогольної ухвали мешк. Пробужна, пов. Копичинці; 207. в справі урядової допомоги на поправу повітової дороги Жабє-Яворник, пов. Косів; 208. в справі несправедливого і нерівномірного виміру доходового податку з боку скарбового уряду в Калущі згл. скарбової палати у Львові; 209. в справі задержування Виділом Повіт. в Добромилі податкових сум, належних громадянам цього повіту; 210. в справі безправного уневажнення укр. виб. лист управою каси хорих в Косові та нелеґального перепроваджених виборів; 211. в справі відмовлення концесії на тютюневий склеп для рільничої кооперативи „Надія“ в Підгородцях, пов. Сколе; 212. в справі неоправданого усунення з уряду начальника громади Велдіж, пов. Долина; 213. в справі конфіскати державною поліцією дерева в Болехові. 214. в справі занадто повільного полагоджування подань на підмоги для родин по поляглих на війні Скарбовою Палатою у Кракові. 215. в справі припинення у службових обовязках управителя школи в Рановцях, пов. Дрогобич, воєв. Львів; 216. в справі нічим неоправданого силування робітників-українців до праці в великі гр.-кат. свята в сільній жупі у Косові. 217. в справі відмовлювання концесії на дрібну продажу тютюну кооперативі „Єдність“ в селі Дуба, пов. Долина, воєв. Станиславів.

Внески, зголошені Українським Клюбом за місяць лютий 1929 р.

53. В справі відписання оплати за перевіз вугля для людности, яка потерпіла від неврожаю в 1927 р.; 54. в справі заборони урядом збирати в часі урядування або в урядових льокалях, як також при помочі гром. урядів на цілі громадські і добровільні від приватних сторін; 55. в справі доповнення арт. 73. розпорядку Президента з дня 10. травня 1927 р. Д. У. Р. П. ч. 45 поз. 398; 56. в справі ухвалення додатків з державного скарбу для церковної служби; 57. в справі ухвалення забезпечення вдів і сиріт по гр.-кат. священиках; 58. в справі переказання з поворотом гродським судам на території судів апел. Львова і Кракова і суду окружного в Цешині перепроваджувати спадкове поступовання замісць нотарів; 59. в справі видання закону про винагороди за воєнні школи; 60. в справі ухвалення закону про наукові програми для шкіл з українською викладовою мовою; 61. в справі зміни розпорядку п. Президента з дн. 24. XI. 1927 р. про забезпеку умових робітників. 62. в справі негайної допомоги уряду для рільничого населення, яке потерпіло підчас небувалих морозів; 63. в справі випадків в с. Жабчу, луцького повіту.

Присилайте негайно коляду та списки громад і гуртків, що колядували на „Рідну Школу“, щоби втягнути їх у загальний список повітів і громад, який ладить до друку Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10.

Хвиля літературного пацифізму.

Берлін, 27. II. 1929.

I.

Еріх Марія Ремарк мав 18 літ, коли його спочатку 1917 р. позвали під зброю. Акуратно і з пруським почуттям порядку він поклав Горація і підручник тригонометрії на своїй книжковій полиці і після шістьох тижнів військового вишколу його віділсано — начеб просто з ґімназійної лавки — на західний фронт, до Фляндрії. Був два рази ранений. Раз в ногу, а другий раз в живіт. Ледви виздоровів, його знов вислано на фронт. Його також як сотні тисяч і міліони йому подібних. Потім прийшло заломання німецького фронту. А далі революція та інфляція. Еріх Марія Ремарк, сірий жовнір, в сталевому шеломі, повернув з фронту разом з міліонами йому подібних. Потім прийшла стабілізація і життя поволі знова уложилось в більше-менше спокійний зрівноважений ритм. Еріх Марія Ремарк, чоловік маси, жив далі життям тієї маси, серед своїх буденних радощів і турбот.

Минуло десять літ. Війна поволі почала немов би занурюватись у сутінки забуття, засновуватись невиразною імлою спомину. Оскільки брати белетристичну літературу за мірило осуду, і то літературу, що йде в маси і в масах справді читається, то велика війна не находила — особливож в Німеччині — ані попиту, ані якогонебудь мистецького літературного вислову. Літературна критика пояснювала собі це явище двояко. Раз, що віддаль часу є ще за близька, щоби пережиття великої війни можна було вже тепер по мистецьки оформити. Подруге, висловлювалась критика, що маса не хоче цеї літератури. Маса хоче забути і найтись серед нових обставин життя. І маса начеб справді почала забувати. Аж раптом після цілого десятка літ, посеред глибокого мира, через Німеччину прокотилась несподівана хвиля воєнної літератури. І що тут найцікавіше— так про війну висловлювалась сама маса. Заговорив він, Еріх Марія Ремарк, кров від крови і кість від кости, чоловік, голос, думка, представник цієї маси. Його книжка на тему великої війни пішла оце тими днями в масу накладом першого міліона примірників. Перед тим, його воєнну книжку друкувала у фейлетоні берлінська „Vossische Zeitung“, що теж має міліоновий тіраж. Маса...

II.

Богато з нас пережило і богато з нас все це знає, про що оповідає та книжка. (Erich Maria Remarque: „Im Westen nichts neues“. Berlin 1929 Propyläenverlag).

Вона говорить про військовий вишкіл і всевладність капралів, про фронт і етап, про рани і шпиталь, про голод, бруд, воші, смерть, про ге-

---

Праворуч у четвертій каплиці образ маляря Амврозія да Фоссано назв. Берґоньоне „Розпяття“ (з 1490 р.), в якому біль Христа, Матери, Івана та Марії Магдалини єднається з простором, із блакитю, де мало того земського болю. І в кожному обличчі самотників, святих, мучеників цього великого маляря, що лишив найбільше своїх праць у цій самотині піль, бачиться мало земського. Бачиться далеке життя, до якого треба було дуже тужити, щоб у роки ренесансу в італійському малярстві та архітектурі відчувати його так самотньо, так інакше. Про нього говорить Лука Бельтрамі: „Старий мілянський маляр, несвідомий могутнього поступу в мистецтві, що відбувався довкруги нього, поринав у собі, в рефлексіях свого-ж мистецтва, яке можна було уважати вже пригаслим“.

Краще доповнює цю думку про Берґоньоне Франческо Маляґуцці Валері, кажучи: „У квітучому періоді ренесансу льомбардського мистецтва — ґраціа та найніжніший християнський сантимент є представлені маєстром, який... у пятисотих роках заховав душу з чотирьохсотих років. Ним є Амврозій да Фоссано назв. Берґоньоне... Завсіди зберігаючи примітивну силу релігійних почувань, простодушність та минулі відгуки містицизму, слушно заслужив собі на назву: Беато Анджеліко Льомбардії“*).

Переходячи від головного престола бічним, правим від входу раменем до бічних каплиць, бачиться над дверима тиху, добру Мадонну з дитиною: фресок, на якому задержуються очі навіть найвибагливішого скептика. Це знову праця серед [illegible]лею названого славного маляра.

Ліворуч у другій каплиці є образ Петра Перуджіно „Всевишній“, що окружений вінком ангелячих голівок, немов забуває, що має благословити світ злиднів, немов ангели для Всевишнього дорожчі, як терплячий люд.

*) „L' arte italiana — Milano“ — Francesco Malaguzzi Valeri.

Є тут Мадонна — фресок Бернардіна Люїні, найплодовитішого маляря Льомбардії в початках XVI. в. Ця Мадонна має в собі стільки людсько-ідеального, краси, ніжности, сили, материнства... Усміх її — це подих цілої днини, яку в житті кожний із нас переживає хоч раз.

Багацтво образів і фресків Бернардіна Люїнього, які стрінете в усіх музеях столиць Европи, а яких найбільше має Міляно в музеях і церквах, є дуже певним доказом, що цей артист без своїх Мадон, без їх усміхів у лагідних, мрійливо-ясних колірах, без щирости ангелів та дітей — не прожив ні хвилини.

В рефектарі є одинока Мадонна, праця одного з братів Цаваттарі з першої пол. XV. в., які фрескували цю церкву перед Вінценцом Фоппою. Фресок, добутий із під виправи, заховує свіжі краски. Мадонна, хоч із похиленою головою, таки немов чваниться: в нашій передренесансовій простоті таки ми кращі!...

Світло весняного сонця впивається у вітражі, яких коліри напоєні льомбардською школою містицизму, солодкости. На одному зизу під Михайлом Архангелом написано: **Antonius de Pandino me fecit.** На іншому, де бачиться Бернарда з демоном, читається: **opus Cristofori de Motis 1477...**

IV.

Сотки літ працювали-творили тут артисти. В списку їх прізвищ нарахуєте їх стосороклевять. Між ними, опріч згаданих уже, є імена славних малярів, а саме: Філіпо Ліппі (син фра Філіпа), Вінченцо Фоппа, батько м[illegible]арської школи в Льомбардії, три брати Цаватарі, двох Кресні.

З архітектів поруч Бернардіна да Венеція, найславнішими є родина Солярі. З них один, Ґвініфорте Солярі прийшов сюди на службу, маючи 23 роки, і посвятив Чертозі найкращі роки своєї артистичної плодовитости, працюючи віддано, безперервно 12 літ. Іван Антоній Амадео жениться з дочкою Ґвініфорта і продовжує працю родини.

Був він, І. А. Амадео, одинокий, що в скульптурі й архітектурі творив перехід до ренесансу (Браманте). Дуже плодовитий, сильно індивідуальний. „Яку симпатію стрінула його школа навіть і по його смерти, є доказом довгі й уперті повторювання його мотивів. Найбільше це помічається в артистів павійської Чертози, де стиль Мантеґаців та Амадея побрались і стали одним, нерозлучним стилем“.¹)

V.

Годі в цих скупих стрічках вилущити все про всі ті невичерпані богацтва краси та поезії, а для реалістів — богацтва матеріяльного.

Переходячи бічними каплицями, яких — опріч гол. престола і двох бічних — є чотирнацять, бачиться престоли алябастрові, мармурові; стовпи з мармору індійського, грецького, агатові. Престоли викладані ізмараґдами, камеліями, топазами, рубінами та іншими богатими каменями.

Переходячи монастирями малим і великим, бачиться ве[illegible]у загороду — двір. Довкруги портики, мов тихі рефлекси ніжного ренесансу. Арки, капітелі виконані з теракота. На кожному капітелі фігурка святого теж із теракота.

Як мине полуднє і сонце хилиться, то дуже раденько розтягається у водограї. То своїм теплом голубить до втоми квіти. То слухає мовчазливої задуми портиків. Придивіться! Прислухайтесь! Скільки тут мельодій і самоти!...

Колись тут молились самотники-черці. Їхні міркування були як псалом безсмертнім творам жерців Кра[illegible], як „Господи воєвах“ вечірніх рос!

Це були давні часи.

Аж прийшов наш час, що ненавидить самоту і її коханків, монастир замкнено. Замкнений він і до-сьогодня.

¹) F. M. Valeri: Italia artistica.

роїв і аупаків, про шкільні діти в окопах і польовий публичний дім, про чотири доби, пережидані під жахливим обстрілом в лінії від гранати і про пасарняну лятрину, про кантину і про дивну самовідречну товариську посвяту, про кількатижневі транспорти в товаровім вагоні, ночі переспані в залізничих почекальнях, про ліс в кількадесять гектарів, знесений барабанним вогнем на протязі двох годин, про щурів, що вовтьом тисячами в окопах і живуть з людських трупів, про... Ту лісту можнаб продовжувати ще дуже довго. Зрештою, вистарчить, щоби війшлось яких будь двох-трьох учасників великої війни і почали про неї балакати так, як воно дійсно було і як вони її переживали.

Колиб це списати, просто і без роблених слів, без поетичного патосу і метафор, без підтягання тих річей під „літературну форму" — то в результаті вийде нішо інше, тільки книжка Еріха Марія Ремарк, та сама, що її нині читає німецька маса в сотнях тисяч примірників. Це не „літературний твір" в звичайнім розумінні цього слова, а просто сухий, може аж надто сухий, тверезий, річевий, безпристрасний звіт з війни, так як вона дійсно представлялася, як її бачив і переживав зі своєї перспективи, він, міліоновий чоловік, незнаний жовнір, маса...

В тій книжці є парадокс. Вона писана без якоїнебудь політичної тенденції. Писана просто так як воно було. І разом з тим ціла ота книжка, це один страшний тенденційний пристрастний протест проти війни. В тій книжці обєднюються на кількасот сторінках все те, що сучасний пацифізм взагалі закидує війні. Ту книжку слід далі цінити як цікаве німецьке соціольоґічне явище. Передовсім: вона має своїх предтеч. Як вона, так теж всі інші німецькі пацифістичні літературні твори виросли і пішли в масу стотисячними накладами щойно в останнім році. Осьтак для прикладу знаменитий роман Арнольда Цвайґа: „Боротьба за унтера Ґрішу". Тема: Ґрішка Папроткін втік з німецького полону і під прибраним іменем Бюшева старався пробратись до дому. Під Вильном його зловили нім. польові жандарми. Польовий суд. Один із суддів, жид Познанський старається вирвати Ґрішу з обіймів смерти. Воєнна бюрократична машина виявляється сильнішою. Ґрішу розстрілюють. Кожне слово Цвайґа сноване кругом тієї канви це протест, один жагучий протест проти війни. Або наприклад прегарний роман „Einster" (Berlin, S. Fischer Verlag) це неґація війни. Тут з ходу думок випливає, що війна як вислів людських відносин, стратила в нових часах свій змисл через те, що їй бракує нині найглибша, потрібна для цього духова людська передпосилка: можливість героізму. Де проти себе стають машини, там людина сама по собі тратить змисл буття.

Цілком іншу сторінку зачіпає Ернст Ґлезер в своїм романі, теж з 1928 р. п. з.: „Річник 1902". Є це звіт про ці душевні спустошення, що їх поробила війна особливо в душах молоді, не тільки молоді фронтової, але передовсім тієї, що підростала дома без опіки батьків, звіт про „великий час" і про враження з нього, що міцно втиснулись в душу підростаючої, особливож шкільної ґенерації. І саме до того навязує Еріх Марія Ремарк. Це одна з проблем його книжки. Та молодь, що пішла на війну зі школи чи з професійної науки, нічого не вміє, у своїм фаху ще не була, суспільно ще не усталилась і після війни відпихнула її або стара ґенерація, що повернула до варстатів, або цілком нова молодь, що війни не знає і нині має в боротьбі за хліб міцніші нерви і мязи. Що нам робити — питає Ремарк — що робити всім тим, що йдучи до зброї, відложили недовчений підручник триґонометрії на полицю, всім тим, що покинули долото чи який інший інструмент на варстаті, а нині, нічого не знаючи, збиті з ніг війною, ніде не можемо пристати, ніде собі найти місця?...

IV.

Як сказано: ту хвилю літературного пацифізму треба цінити передовсім як цікаве соціольоґічне явище. Передовсім: чим собі пояснити зріст цеї хвилі саме в останнім році? І чим її пацифістичний характер? Перш за все, твердження начебто для мистецького опановання великої війни потрібно було деякого відступу часу і що цей час уже пройдений — це твердження не стійне. У Франції, наприклад, воєнне пережиття оформилось вже давно, от назвати хочби два відносно найчільніші твори: Henri Barbusse Le feu (Огонь) і Dorgelès: Les croix de bois (Деревляні хрести.) Характеристичне тут, що воєнної белетристичної мистецької літератури не мали досі німці і не мають щей досі італійці та цілий Схід Европи. Коли решта народів перейшла безпосередньо від війни до розбудови мирного життя, то саме в Німеччині повоєнні лиха, суспільні, економічні й культурні труднощі молодої нім. республики, не далр висловитись, відтиснули неначе воєнне пережиття на задній плян. Таксамо в Італії, війна не покінчилась безпосереднім переходом до мирного стану, але повстання і розбудова фашизму абсорбували всі думки і сили, сливе ніякого місця ні часу для літерат. оформлення воєнного пережиття не лишаючи. Теж саме відноситься і до Сходу Европи, де серед крівавої революції і визвольних воєн люди начеб забули світову війну.

Звідкіляж *пацифізм* саме в німецьких романах?

Довгий час було невідомо, кудою піде повоєнна Німеччина. Вона довгий час хиталась поміж фашизмом і комунізмом. Дальший політичний розвиток завів її і поставив по боці країн високого капіталізму, по боці країн типово демократичних устроїв. Але тимсамим Німеччина знова найшлась у сфері воєнної небезпеки. Не місце тут зясовувати природу, якість, політичні дані для тієї небезпеки. Особливож останній рік приніс ряд подій, які недвозначно показують ті воєнні можливости, що зарисовуються на овидах. Тут вистарчить вказати на загострення англьо-американської чи франко-італійської чи якої ще іншої контроверзи. Німеччина є настільки звязана економічно і політично з даними країнами, що її невтральність булаб в разі чого неможливою. Але нині, Німеччина війни не може і не хоче провадити. І тому то, як один із вислодів цього небажання — хвиля літературного пацифізму. Літературне віддзеркалення певного соціольоґічно-політичного стану, література як манометер воєнної можливости і небезпеки.

V.

І ще одно. Нічогоб так не треба бажати, як тільки того, щоби книжка Еріха Ремарка дісталась в руки спеціяльно української молоді. Не тому, що вона — пацифістична. Нам, в нашім нинішнім положенні з пацифізмом не подорозі. Із тим треба зжитись. Треба бути готовим і треба знати, що війна не танець, не тільки шоломи вилискуючі в сонці, але й тяжке жорстоке діло. Війна це те, про що пише в своїй книжці Ремарк. Тому наша молодь повинна знайомитись з Ремарком.

Ремарк?

Де є той український стрілець, що напише без патосу і поезій про все те, що він бачив і пережив від початку аж до кінця великої світової та української визвольної війни? Тоді не потрібно булоб тривожної книжки Ремарка.

Зенон Пеленський.

Тепер це музей.

VI.

Ось така коротка згадка про павійську Чертову. Віки проминали, поки артист вискавувався тут далеко від міста, від життя навіть тодішнього, сьогодні ще більш далекого: жив, горів літами для неї!

Кожний старався, заходився, щоб могти прийти сюди і зложити в тіні піль свою жертву кольором, золотом, думкою.

Скільки віків у цій святині артист прожив, переголубив свої мрії!

Мадонни лагідними, вогкими очима — мов тихий жаль, чи радість ластівки — пестились у душі його й у грудях запалювали нестримний вогонь творчости святої.

А він, артист, передав цей вогонь для Віків — нам!

У цій Святині Краси живуть найкращі, найпалкіші, квітучі в найчистіші пориви роки, передавані з батька на сина, з сина на внука. Неначе невтишима спрага, невгасима снага були їх силою, єднали їх із роду в рід: Красі!

Чертоза ді Павія — це туга артиста, що горить у самоті.

Горінням самоти є жертвоприношення абсолютній Красі, якій служити можуть і мусять тільки самотники, вибранці її!

Вона — незбагнутість туги!

Красу — сотворили самотники!

— — — — — — — — — — — —

Чертоза ді Павія — тепер: музеєм...

Certosa di Pavia, весна 1928 р.

Любка Колесса.

Найновіші голоси берлінської преси про Любку Колессу.

Нашим читачам цікаво буде прочитати кілька виїмків з найновіших рецензій берлінських щоденників і фахових музичних журналів про мистецтво Любки Колесси. Наводимо кілька таких ентузіястичних голосів.

В „Der Tag" з 5/XII 1928 р. пише Карло Кребс: Отсі прикмети (музикальність — техніка — почуття форми), ще в більшій мірі виступають у Любки Колесси, яку уважаю взагалі одною з найбільш талановитих і тонких у почуванні піяністок. Все, що вона подає, є не тільки перенято наскрізь темпераментом, але при тому все сформуване рішучим, сильним та теплим чуттям і тому ділає так безпосередньо й захоплюючо. Знова раз могли ми до-сита впоїтися цею ґеніяльною грою.

В „Börsen Courier" з 15/XII читаємо: Любка Колесса належить до тих мистців з Божої ласки, які, відтворюючи даний твір, вглибляються в нього цілим своїм єством, поконуючи при тому позірно без ніякого напруження всі технічні труднощі. Вона є справді мистцем того, що не дається означити, „rubat-a", при строго видержанім ритмі. Все треба їй вірити: і в строгого — немов реєстрами — степенованого Баха (італійський концерт), і в сильно пережиті карнавалові сцени Шумана, і в тонко тіньованого Шопена.

„Signale" з 12/XII подає рецензію Ганса Паше: Любка Колесса грає з темпераментом та пристрастю артистки, яка розпоряджає всіми реєстрами віртуозного розмаху. Її спосібности як у технічному, так і в музикальному напрямі є такі визначні, що ми їх в тім степені ледви чи найдемо у піяністів у тому віці. Вона зі своїми прикметами є покликана перейняти та відновити блеск і славу такої Кареньйо. Не зважаючи на таку вчасну зрілість, може вона в цілости віддатися тій скалі почувань, яка коріниться в переживанні і для якої техніка є тільки „забавкою". Вона має в собі щось із демонічности Д' Альбера.

„Der Jungdeutsche" з 16. XII. приносить таку оцінку пера Карла Ґустава Ґрабса: Знов стріча з Любкою Колессою! Ця знаменита молода піяністка від останнього року значно розвинулася — як людина — музикально й технічно. Прислухуватися її виконуванню Шопена значило віддатися нічим непорушеній насолоді. Тут дозріває піяністка, яка є покликана стати спадкоємцем Кляри Шуман або Тереси Кареньйо.

В „Allgemeine Musikzeitung" з 14. XII. находимо таку замітку Адольфа Дістерведа: „Карнавал" Шумана шалів та іскрився під гнучкими пальцями Любки Колесси. Це було торжество побідоносної — силою виразу перемагаючої віртуозности, що змогло осягнути тільки імпонуюче знання.

Вкінці „Berliner Localanzeiger" з 12. XII. пише: Технічно побідоносне, нестримним темпераментом перенято виконання „Карнавалу" Шумана і низки творів Шопена виявило Любку Колессу знова як мистця фортепяну

Дивогляди.

Великі досягнення.

„Рада", орґан „незалежної" думки, приносить повну ентузіязму статтю п. з. „Український тиждень в Москві", якої автор Р. С. надає великанського значіння відвідинам українських пролетарських письменників у Москві і пише:

„Ще вчора М. Ґоркий скривився (подумайте!) коли його попрошено про дозвіл перекласти його твори на українську мову, а вже сьогодні українські і руські письменники шукають звязків (!), як рівні з рівними" (?).

Ця подія в уяві п. Р. С. свідчить ні менше, ні більше, а „про ліквідацію руського шовінізму у відношенні до українців". Бог би з вас говорив, п. Р. С., але покищо ми втягаємо ваше писання до рубрики „Дивогляди", де йому й місце.

На іншому місці та сама „Рада" цвірінькає на нашу адресу: „А про обрання акад. Грушевського до Всесоюзної Академії „Діло" вперто мовчить...

Подумайте, що це за досягнення й відзначення для акад. Грушевського! Що це за здобуток для української нації! Член Всесоюзної Академії — і ми мовчимо... Ми вже заждемо краще до часу, коли членом Всесоюзної Академії стане п. Р. С. за заслуги для української і всесоюзної культури на сторінках „Ради". Це буде безперечно велике досягнення і цього ми певно не замовчимо.

Бюдж. Комісія зажадала рахунків від мін. Чеховича.

В суботу зібралася сойм. бюджетова комісія під проводом пос. Бирки, щоби полагодити внесення в справі потягнення мін. скарбу Чеховича до відповідальности за переступлення бюджету. Пос. Бирка отвираючи засідання сказав, що комісія має поручені їй палатою спец. повновласти. Їх окреслив марш. сойму, а що справа важна, то бажаний є поспіх. Пос. Ліберман предложив із огляду на надзв. характер бюдж. комісії затвердити президію як президію надзв. комісії. Пос. Бирка сказав, що того внесення не може піддати під голосування з огляду на ухвалу сойму, на основі якої бюдж. комісія як така має вести слідство. Присутній на засіданні марш. Дашинський піддержав становище пос. Лібермана і внесення на затвердження президії приняли. Рефедентом внесення комісія вибрала пос. Лібермана. Референт зясовуючи справу сказав, що найв. контр. палата в звіті за 1927 р закидає міністрові скарбу, що з оборотових фондів признав позички незгідно із скарб. законом і що деяких із тих позичок не звернено, хоч речинець минув. Комісія ставить три внесення: 1) Посилає міністрові скарбу внесення на потягнення його до відповідальности перед держ. трибуналом, щоби дав виєснення найдалі до 8. березня ц. р., 2) щоби міністр із поясненням предложив ухвалу ради мін., на основі якої пороблено видатки, що переступають бюджет, 3) щоби предложив комісії виказ позичок.

В дискусії проф. Кшижановський (ББ) спротивився 2. і 3-му внесенню. Мініст-во скарбу й уряд признали, що були переступлення, тому справа є ясна, дальших матеріялів не треба. Пос. Полякевич (ББ) згодився зі становищем проф. Кшижановського, колиб звертатися до уряду та найв. контр. палати, то проволічеться справу. Пос. Довнарович (Рев. фр.) думає, що над внесенням треба буде перейти до порядку, бо сойм своєю ухвалою приняв до відома заяву уряду, що проект закона про затвердження кредитів буде предложений. Пос. Косцялковський (ББ) вважає справу політичною, а не правною. Лівиця хоче повалити уряд, а не має до того сили та відваги, тож веде скриту боротьбу. Треба перейти над внесенням до порядку. В голосуванні ухвалили всі внесення референта, перше одноголосно, два інші більшістю голосів. Найближче засідання 8. березня. Письмо до міністра скарбу з підписом маршалка сойму вислали в суботу вечером.

—o—

Лист ґен. Шептицького.

Відгомін промови марш. Пілсудського.

Бувший мін. військових справ ґен. Шептицький вислав листа до ґен. Сосиковського, Сікорського та Желіґовського як до бувш. міністрів із запитом, як думають реаґувати на обвинувачення, зроблені марш. Пілсудським на засіданні ген. бюдж. комісії проти бувш міністрів військ. справ.

„Хвіля" повідомляє, що бувш. мін. військ. справ ґен. Шептицький зажадав від марш. Пілсудського, щоби назвав по імени міністрів, яким закидає крадіж, бо інакше мусітиме виступити з тою справою на суд. дорогу вгл. виправдатися перед держ. трибуналом. Ґен. Ш. є думки, що так повинен поступити ґенерал, який дорожить честю, за вимкою тих, що померли та не можуть боронитися, нпр. ґен. Лесневський.

—o—

Мін. Квятковський уступає?

Є чутки про недалеке уступлення мін. Квятковського. Мін. Квятковський на бажання през. Мосціцького має обняти становище ґен. директора хожовських фабрик, яке опорожнилося наслідком смерти дир. Звіслоцького. Зк наслідників мін. Квятковського називають дир. заг. департаменту і мін-стві скарбу Стажинського і Твардовського, бувш. австрійського міністра.

—o—

Менш-стева дебата в Женеві.

Справу відложать до червня?

У звязи з сесією Ради Ліґи Націй, приїхало вже богато делеґатів ріжних держав, м. і. держ. секретар Рот із управи Рузвелта. Приїзд його є в звязи з переговорами в справі приступлення Зл. Держав до Гаґського Трибуналу. „Кур. Варш." повідомляє з Парижа, що там розійшлися чутки, будьто би дискусію в справі нац. меншостей в Раді Л. Н. відложать до червеної сесії Ради. Віденські часописи повідомляють із Атен, що Греція, Румунія та Югославія порозумілися, що в Женеві займуть спільне становище в дебатах над справою меншостей. Вони думають, що істнуючі постанови в справі охорони нац. меншостей вистарчають та відкидають предложення Канади. — В політ. колах Анґлії передбачують, що Ліґа полагодить справу меншостей, покликуючи комісію або комітет знавців для розгляду справи, та що щойно в кінцем ц. р. ухвалить постанову.

Сесії головуватиме італ. дел. Шіяльоя. Потреває вона з тиждень. Гол. предметом нарад буде справа охорони мовних, етнічних і релігійних меншостей. Внесення дел. Канади та Штреземана ввійдуть під наради на явнім засіданні Ради в половині тижня. Справа нац. меншостей буде правдоподібно насамперед предметом приват. нарад між делеґатами заінтересованих держав: Штреземаном, Залеським, Тітулеску, Куманулім і Караписом та представниками вел. держав: Штреземаном, Бріяном і Шамберленом.

—o—

Сніги, повені, бурі.

60 і 76 степ. морозу.

З Москви повідомляють: Морози на Сибірі тревають далі. Найнижча температура є у півн.-схід. околицях — 76 ст. У Мінську було — 60 степ. Ц. Люди стали говорити про недалекий кінець світа.

В Чехословаччині зал. комунікація наслідком снігів представляється катастрофально. Подекуди поїзди їдуть сніжними відкритими тунелями, високими на 15 м. — На Мадярщині сніг засипав 8 авт: доля подорожних тих авт невідома. Поїзд „Орієнт Експрес" із Атен застряг між Ларісою й Солунем наслідком повені. В цілій гр. Македонії повінь наслідком тання снігів. — Борвій заподіяв великі шкоди в околиці Марсилії. В Арльс знищив баню театру, позривав богато дахів. В околиці Родану заподіяв борвій великі шкоди. Борвій лютував в середущій і північній Італії, попереривав телеф. і телеґ. комунікацію, поушкоджував трамваї. На богато дорогах комунікація утруднена, бо лежать там великі дерева, поломані бурею.

—o—

Провізоричний кабінет Ватикану.

„Юнайтед Прес" повідомляє з Риму, що іменовано провізоричний кабінет для виконування адм. функцій на території Ватикану. В склад кабінету входять монс. Борґонціні, монс. Пістардо та проф. Пагелі. Кабінет буде урядувати аж до офіціяльного ратифікування лятеранського трактату. Потім папа іменує ґубернатора, правдоподібно духовного. Новоіменований провізор. кабінет порозуміється з іт. властями в справі обняття їх дотеперішніх функцій в м. Ватикані.

—o—

Комун. напад на редакцію „Руля".

Гурток комуністів напав на льокаль еміґр. орґану „Руль" у Берліні. Обидливими словами накинулись на секретарку, а потім побили ґумовими палицями нач. редактора, порозкидали машини до писання, стіни обхляпали чорнилом, знищили акти та папері. Втекли заки ще прийшла поліція.

—o—

Арештували автора бельґійського документу.

Брюксельські часописи повідомляють, що поліція арештувала автора сфальшованого тайного бельґійського договору, який був поміщений в „Утрехтше Даґеблят". Є це Франк Гейне. Він признався до фальшівництва та сказав, що послугувався текстом якогось давного трактату, заключеного ще перед війною між двома державами, але не були це ні Бельґія ні Голяндія. Гейне хотів продати документ німцям, але пізніше надумався, що корисніше буде продати гол. часоп. Продав документ флямандському журналістові, документ якомусь флямандському журналістові, а цей доручив час. „Утр. Дґт." Гейне має здається спільників.

Берлінський „Дер Монтаґ" підозріває, що арештування Фр. Гейне це комедія, заінсценізована бельґ. властями. Вони могли підплатити Гейного, щоби признався до фальшівництва, якого навіть не допустився, щоби бельґ. власти могли вийти з прикрого положення.

—o—

Альбанець Вуцітерна стріляє.

З Білгороду повідомляють: Альбанець Вуцітерна, який тому кілька місяців застрілив у Празі альбанського посла, у залізн. вагоні в півд. Сербії застрілив трьох людей. Один із убитих це шеф секції мін-ства вн. справ Югославії Савічіч. Передше Вуцітерну увільнили на основі оречення лікарів, що він убив був посла в стані повної непочитальности.

По широкому світі.

Становище японського міністерства ускладнене тим, що уряд не здобув у вищій палаті більшости голосів.

Невідомі пробували висадити в воздух поїзд, яким їхав Фенґ-Ю Сіянґ; син ґенерала і двох адютантів убитих, Фенґ здоровий.

У Римі зібралася „Головна рада" фашистівської партії, скликаної на те, щоби підготовити список кандидатів до найближчих виборів.

Недуга франц. маршала Фоша погіршилася.

З Кабула виїхали майже всі члени чужинних дипльоматичних представництв.

На острові Куба відкрили змову проти президента, якого хотіли скинути збройним повстанням.

Французький парлямент ратифікував пакт Келльоґа.

Прусія має підписати конкордат з Ватиканом.

В Будапешті арештували 60 комуністів обвинувачених в орґанізації протидержавної змови.

У Берліні дійшло до бійки безробітних з поліцією підчас виплати допомоги; 136 ранених.

НОВИНКИ

— **Наддніпрянський Хор співаків з хору Котка** улаштовує концерт дня 5-го березня ц. р. в салі „Народнього Дому" в год. 7.30 вечором. Хор доповнений ще і новими співаками, з давнього хору Котка, які на цей концерт спеціяльно приїхали. Білети продаються в „Народній Торговлі".

— **Львівська темна хроніка.** Постійне щастя при грі в карти мали чотири мистці цієї гри львівські небесні птахи брати Шмаленберг, Влад. Зверніцький і Ян Яцький; вони їздили залізницями і починали грати з пасажирами, буцім-то не знаючи себе, а обігравши наївних ділились виграною. Тепер будуть грати самі зі собою в вязниці. — У місті появились фальшиві 2-золотівки і 20-золотівки.

— **Союз телефонних абонентів у Львові** урядує щодня на вул. Фридрихів 10 ч. тел. 66—34 від год. 11. до 13. і дає в цій справі всякі інформації та приймає скарги.

— **Ріжні вістки.** Помер визначний англійський соціяліст Аскю, приятель і співробітник Маркса і Енґельса. — Небавком мають призначити нових папських кардиналів: 9 місць є вільних. — Князь Сикст Бурбонський вибрався 27. січня з Альжиру автом через Саґару, яку переїхав за 20 днів. — У Варшаві бракує 71.480 кімнат, коли брати за підставу передвоєнну норму, на підставі якої на одну кімнату припадало 1.34 особи. — У Харкові застрілила робітниця Олійникова управителя тарифного уряду Піроґова з мотивів політичних. — Ідуть переговори про продовження міжнароднього поїзду від Парижа до Владивостоку. — У Ленінграді померла 76-літня акторка Олександрівського театру Немірова-Ральф. — Ліндберґ упав з літаком їдучи зі своєю нареченою; нічого їм не трапилось. — У Монтреалі помер один із найбагатших канадійців Вінсент Мередіт. — Поза Америкою живе постійно 392.668 америк. підданих.

— **Рекорди.** У німецькім селі Ерлен, біля Кельна, святкували цими днями небуденну подію. Живе там 15 братів і сестер Мілерів, які разом мають 1000 літ, — усі здорові. — Англійський автомобіліст Зеґрейв, що приїхав до Міямі, щоби встановити новий рекорд, підчас першої пробної їзди їхав зі швидкістю 290 км. на годину. Авто підскочило в одному місці на 12 м. угору і впало знову на колеса не розбите. — В Амштетен уродила 13-літня учениця дитину, якої батьком є 17-літній робітник.

— **Морози в давнину.** Відомий російський метеорольоґ Святський помістив у „Красній Газеті" статтю про гострі зими за останніх 50 літ. Він наводить погляд проф. Воейкова, що на підставі ріжних дослідів про зміну температури в Росії, гострою зимою слід уважати у Ленінграді таку зиму, якої пересічна температура має 20 степ. Цельзія напротязі 12 днів. Таких зим було в півн.-східній Европі від 1750 до 1890 р. — 19. Найбільші морози були в рр. 1861, 1862, 1868, 1878 і 1883. У 1740 р. панували у Росії такі морози, що на приказ химерної Анни Іванівни вибудували на Неві ледяний замок, що тримався на леді довший час. Святський заглянув аж до старих хронік від 12-го до 18-го століття. Він твердить, що в р. 1524 тривали морози аж до 25. травня, а снігу нападало стільки, що ще в червні поля були засніжені, а селяни починали весняну працю аж у липні. Із скандинавських хронік довідуємось, що в 1573 р. можна було їхати зі Швеції до Ревеля через замерзле море ще в травні. Отже нинішні морози — це забавка!

— **Світове кіно.** Франц. підприємство „Сінероман" розписує конкурс на сценарій; перша премія — 30.000 фр.; сюжет „Парижанка"; автори мають вихвалити прикмети та привабу париської жінки. — У Ню Йорку йде вже рік радянська фільма „Царська нагайка", на підставі оповідання Андреєва „Губернатор"; у Москві вона називається „Білий орел". — В Америці відвідує тижнево кіна 100 міліонів осіб; вони дають кінам два міліони дол. доходу денно. — Ліяна Ґіш дістала надзвичайну пропозицію: написати статтю про кіно до „Британської енциклопедії". — Поля Негрі вернулась до Голівуд, де була на премієрі своєї останньої фільми „Трьох винуватців". — Артистка „Московського Художственного Театру", що грає тепер у Голівуд, О. Бакланова

ва, виходить замуж за кіно-актора М. Сусаніна; з першим мужем адвокатом Цоппі у Москві, вона розвелась. — У Голівуді помер від запалення легенів визначний кіно-артист Вілійм Ресселль.

— **Мешканеві хитрощі.** Недостача помешкань зродила у нас безліч хитрощів, яких уживають ті, що платять і дістають „відступне“. У Москві, де мешканева криза є ще більша, ніж у нас, найшли один спосіб, якого в нас приноровити не можна. Коли хтось дістав кращу кімнату як член професійної спілки і свою покидає, тоді хоче дістати за неї „відступне“. А що спровадитись туди постороньому без офіціяльної контролі нелегко, тому власник кімнати підшукує жінку, з якою робить умову, що вони обоє заявлять про своє подружжя. Ця жінка переїзджає на яких два-три тижні раніше до кімнати, яку її „формальний муж“ має опорожнити, мешкає там разом (імовірно за параваном), а коли він виїзжає, тоді обоє заявляють, що вони розійшлись.

— **Епідемія розводів.** В останньому часі у Берліні поширилась скількість розводів з такою швидкістю, що пять судових секцій, які займаються виключно розводовими справами, не можуть дати собі ради. Тепер міністерство справедливости рішило при берлінськім суді збільшити це число до 10 секцій.

— **Справлення похибок.** У великому фейлетоні п. М. Драгана п. н. „Мистецький подвиг“, поміщеному в 46. ч. „Діла“ закралися такі похибки: у розділі IV. замісць „по старому звичаю наших XV—XVII-ти „вічних молений“; переложені вони лише“ — має бути „по старому звичаю наших XV—XVI-ти вічних молений і переложені лише архитектурою“; у V розділі замісць „оптична злуда, загалом маючи одностайну плоску стелю“ — має бути: „оптична злуда, заломлююча одностайну“.—

З театру.

Великий Міський Театр. „Юліян Станиславович“ песа на 4 дії А. Цвіковського.

Сюжет психічна еволюція поляка, що з ідеї став большевиком, дійшов до становища большевицького харчевого комісаря в малім місточку на Україні в 1920 р. і вертається до своїх, до національної ідеї. Песа написана зручно; проблема конфлікту між ідеєю міжнародньої революції і ідеєю націоналізму не поставлена в площині фільософії, а змальована наскрізь анекдотично. Комісар Юліян Станиславович переходить свою еволюцію головно під впливом серця, яке належить до його нареченої польки. Всі дальші спонуки до його еволюції є вже наслідком його кохання.

Люди, які оцінюють вартість твору на підставі його тези будуть у більшости іншої думки. Для них песа А. Цвіковського буде головно патріотичним твором, тим більше, що автор ударив у неодну сентиментальну струну. Інакше й бути не могло, коли автор замісць поставити питання як це робив нпр. Ібсен, хотів дати глядачеві його готову розвязку. Перехід від світогляду революціонера до патріота було для автора змалювати так важко, що в 3-ій дії він уважав доцільним додати до чисто реалістичної песи дві символічні постаті – марева докорів совісти. Є це найслабший пункт песи і зовсім наївний і зайвий причіпок до неї. Песа сильно нагадує „Між двох сил“ Винниченка, але сценічно зручніша, багатша „фабулою“. Вона кінчиться таким самим дешевим сентиментом.

М. Р.

60-літній ювилей „Просвіти“ відсвяткуємо найкраще, коли всі від „мала до велика“ станемо її членами. Тож спішіться зі зголошеннями в члени, надсилайте вкладки й іншим пригадуйте.

З життя наших установ.

Заснування спілки: Мінеральний живець „Черче“.

Підготовча праця для заснування установи для експльоатації й розбудови Черча під назвою: Мінеральний живець „Черче“, спілка з обмеженою порукою у Львові завершилася дня 1. ц. м. відбуттям перших (установчих) загальних зборів, на яких підписано нотаріяльний договір спілки та покликано до життя її провідні органи.

На заг. зборах явилося до 50 спільників, які деклярували основний капітал у висоті 15 тисяч долярів. Наша широка провінція (крім дрогобицько-бориславського басейну) була дуже слабо заступлена, виявляючи подиву гідну байдужність до цеї преважної під кожним оглядом управи. Торкається це головно Станиславова й станиславівського воєвідства, на якого території находиться Черче, що в першу чергу був покликаний занятися справою Черча, а опісля Тернополя. Оба ці осередки: покутсько-підгірський й подільський — в особах своїх передових діячів і заможніщих людей були глухі на всі поклики й запросини до участи в справі Ініціятивного Комітету. Найбільше зацікавлення справою Черча виявив Львів, його економічні установи, правні й фізичні особи. Другою з черги ґрупою, що виявила небудене зацікавлення нашим живцем була дрогобицько-бориславська ґрупа, а третьою — *черчанські селяни*. Крім дотеперішніх власників й основників черчанського заведения явилося на зборах іще пять селян (всіх разом десять), і то селян-середняків (в більшости 4–5 морґових), які в зрозумінні ваги справи самочинно з уділами приступили до нової спілки.

Заг. збори відкрив голова Ініціят. Комітету д-р Кость Левицький, виясняючи правний бік справи та звсовуючи підготовчу працю Комітету. Після короткої дискусії й устійнення основного капіталу на 15 тис. долярів, нотар відчитав договір Спілки, який всі присутні підписали. З черги приступлено до вибору Надз. Ради, яка складається з 7-ох членів і 2-ох заступників. До Надзірної Ради спілки вибрано одноголосно: членами д-ра Костя Левицького, д-ра Альфреда Говиковича, дир. Ярослава Колтуняка, д-ра Маріяна Паньчишина, о. крил. Василя Томовича, о. Івана Лішинського (з Борислава) і Василя Гладуна (нач. громади Черча), а заступниками членів: д-ра Олексу Гарасимова і п. Іванну Левицьку. Надзірна Рада уконституувалася, вибираючи головою д-ра М. Паньчишина, а заст. голови д-ра К. Левицького. До Контр. Комісії вибрано: дир. Я. Колтуняка, д-ра А. Говиковича й п. В. Гладуна. Надз. Рада на своїм першім засіданні іменувала Управу спілки у складі: інж. Антона Короля, д-ра Тита Бурачинського й ред. Льва Лепкого.

Таким чином з днем 1. березня спілка розпочинає свою діяльність. Після полагоди правних передумов, Управа негайно приступить до праці над ступневою розбудовою Черча і підготовкою цьогорічного сезону. Є всі дані сподіватися, що при дбайливости Управи й Надз. Ради та зростаючому зацікавленні нашого громадянства новооснована спілка розвинеться в могутню інституцію.

ОГОЛОШЕННЯ

Громадянине! Чому не став Ти ще досі членом Товариства „Просвіта“?

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 4-го, г. 7·30 веч. „Оповісти Гофмана“, опера. Виступ А. Шлеміньської (30 при знижках).

Вівторок 5-го, г. 7·30 веч. „Юліян Станіславович“, песа А. Цвіковського.

Кіна.

„Аполльо“: „Маска сміху“.

„Лев“: „Адютант“ (Замах на царя) з Можухиним.

„Оаза“: „Неосвідомлені дівчата“.

„Палас“: „Дама під маскою“.

„Фатаморгана“: „Поворот з неволі“.

Програма радіо.

Середа 6-го.

Париж (1744). 18·45 Концерт. 20·30 „Сон літньої ночі“ Шекспіра.

Льондон (358). 16·45 Смичковий класичний квартет. 17·45 Органи. 20·45 Органи з ліверпульського собору. 24·00 Музика до танців.

Берлін (475,4). 20·00 Мадярська музика.

Відень (519,9). 16·00 Легкий концерт.

Мюнхен (536,7). 20·30 „Останній вальс“, оперета Штрауса.

Лейпціг (361,9). 21·00 Камеральний смичковий квартет.

Гамбург (391,3). 17·35 Танці.

Варшава (1385,7). 17·55 Концерт оркестри. 20·10 Камеральний концерт. 21·35 Літературний вечір.

Четвер 7-го.

Париж (1744). 15·45 Симфонічна музика. 20·10 Концерт.

Льондон (358). 22·40 Військова оркестра. 22·35 Музика до танців.

Берлін (475,4). 16·30 Пісні. 20·00 „Гімельсклейд“ опера Вольф-Феррарі.

Відень (519,9). 16·10 Віденські оперетки. 20·05 „Домик трьох дівчат“ оперета.

Мюнхен (536,7). 17·30 Легка музика.

Штутгарт (374,1). 20·00 Камеральна музика.

Харків (1680). 17·00 Камерний концерт.

Москва (1450). 19·00 Музичні поезии.

Варшава (1385,7). 17·55 Сучасна музика (концерт). 20·30 Оркестра. 22·30 Дансінг.

Громадяни! Приготовляймося до відповідного відсвяткування 60-літнього ювилею „Просвіти“ та причинімся всі гідним нас ювилейним подарком до створення КНЯЖОГО ДАРУ для нашої Матери.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Йосифа з Шухевичів Рожанковська вдова по пок. Раднику суд. і Адвокаті в Золочеві померла дня 26. лютого 1929 року в 89. році життя. Похорони відбулися дня 1. марта 1929 року в Золочеві. В. І. П.! 1559 1—1

Йосиф Сахрин, радник Скарбової Палати, член „Просвіти“, „Рідної школи“, громадський радник Замарстинова упокоївся по короткій а тяжкій недузі перeживши 55 літ, дня 1. березня 1929 р. осиротивши жінку і двоє дітий. Похорон відбувся в неділю дня 3. III. 1929 р. — В. Й. П.! 1557 1—1

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Оголошення. Дня 17. марта 1929 р. о 2-ій год. по пол. відбудуться в Гвіздци І-ші Загальні Збори товариства „Народний Дім в Гвіздци“ з отсим денним порядком: 1. Отворення зборів. 2. Вибір провідника зборів, який покличе 2 секретарів. 3. Відчитання протоколу основуючих зборів. 4. Вибір голови, 6 членів Виділу і 4 заступників. 5. Вибір 3 членів і 2 заступників наглядової комісії. 6. Устаління висоти вписового і вкладки членської, 7. Внески і запити. — Наколи б на тих зборах не явилося вимагане статутом число членів, тоді в тім самім льокали і того самого дня о 3-ій год. відбудуться з тим самим денним порядком другі Загальні Збори, яких рішення будуть правосильні без огляду на число присутніх членів. Зголошення в члени за заплатою 1 зол. вписового і 9 зол. вкладки, приймається до дня зборів перед 12. год. Вступ на збори мають лише члени. — За комітет основателів: Михайло Микетюк, управитель школи в Винограді. 1—1

Загальні Збори Філії „Сільського Господаря“ в Синоці відбудуться дня 15. березня 1929 г. о год. 10. рано в домівці читальні „Просвіти“. Проситься П. Т. членів о чисельну участь. — Виділ.

АДВОКАТ Клафтен, Мости Великі, негайно або від 1. квітня пошукує рутинованого конципієнта. 1549 3—3

Традиційний
ДЕШЕВИЙ ТИЖДЕНЬ ЖІНОЧОГО БІЛЛЯ
від найскромнішого до найбільше вибагливого
1556 улаштовує від дня 4. березня 2—9
по цінах значно знижених
Ф-а: ПІПЕС — ЛЬВІВ — Боїмів ч. 7.
При закупні від зол. 20.—, кождий одержить дарунок.

ВДОВУ заміж за старшого поважного мужчину, котрий не шукає майна лише доброї солідної жінки і господині. Неанонімні зголошення з фотографією, за зворот котрої ручиться, до Адмін. „Діла“ під „Єповій“. 1561 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 Пересвітлення Рентґеном. 24—24

Управнений Дентист
Роман Давидович
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення, пльомбовання і виймання зубів без болю. Штучні зуби в золоті і каучуку. Регуляція й сирплювання зубів. — Пацієнтів з провінції полагоджується як найскорше. 1561 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровська-Розвадовскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1366 39—?

АДВОКАТСЬКИЙ кандидат з 1½ річною адвокатською практикою при пов. суді шукає від 1. квітня ц. р. місця у адвоката. Зголошення з услівями до Адміністрації від Я. М. 3487 4—4

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Фельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 131-?

ВПРАВНА машиністка обійме якунебудь посаду. Зголошення прошу слати до Адм. під Машиністка. 1562 1-1

1000 — Посад дасть весна кваліфікованим шоферам
ПЕРШІ ЛЬВІВСЬКІ КУРСИ САМОХОДОВІ
Міцкевича 28.
завдяки спеціяльним самоходам шкільним пат. (L. A. D.) і одиноким шкільним варстатом вишколюють найліпших шоферів.
Оплата 100 або 150 зол. в ратах тижневих. Заміщення мешкання від 15 зол. місячно.
1560 Пишіть о проспекти. 1 1

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.